

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 17. novembra 1934.

Štev. 129.

Ali — ali

Večji davki mogoči le pri večjih dohodkih

Niso še razgrnjeni sezname o odmeri davčne osnove za vse ljubljansko trgovstvo, a že iz dosedanjih je razvidno, da je davčna uprava zvišala skupno vsoto davčne osnove ljubljanskemu trgovstvu za trikratni znesek. Ker se odmerja davčna osnova za pridobitino od dejanskega dohodka, pomeni to, oziroma bi moralo to pomeniti, da je davčna uprava prepričana, da so imeli ljubljanski trgovci letos trikrat večji dohodek kot lani. Pa ne samo to! Ker je bila vsem trgovcem predpisana davčna osnova, bi se moglo iz tega sklepati, da je davčna uprava tudi prepričana, da ni imel niti en trgovec izgube. — Optimizem davčne uprave je bil letos celo tako velik, da je n. pr. predpisala letos trgovcem, za katere je še lani priznala, da so imeli izgubo, celo višjo davčno osnovo, kakor pa je znašala za tega trgovca minimalna davčna osnova. Davčna uprava je torej naravnost vzgledno optimistična glede razvoja ljubljanske trgovine.

Ker pa je davčna uprava s tem optimizmom zelo osamljena, bi bilo nad vse interesantno zvedeti, na kaj utemeljuje svoj optimizem. Morajo obstojati vendar konkretna dejstva, ki opravičujejo ta optimizem in zato si dovoljujemo davčno upravo prav iskreno zaprositi, da nam ta dejstva sporoči, ker bi tudi mi želeli verovati v tako ugoden razvoj trgovine.

Žalibog pa takšnih konkretnih znakov zboljšanja nikjer ne moremo zaslediti in moramo biti celo prepričani, da je to sploh nemogoče. Trgovina je vendar odvisna od kupne moči prebivalstva. — Če ljudje nimajo denarja, tudi ne morejo kupovati. Prav vsi pa vemo, da kupna moč prebivalstva ni narasla, temveč padla. Cena kmetijskih pridelkov se ni popravila in kmet je brez denarja. Zaščita kmeta velja še naprej, torej se tudi ni mogla popraviti prodaja kmetikemu prebivalstvu. Iz statistike OUZD pa je razvidno, da se je tudi višina delovne meze stalno manjšala. Tudi kupna moč delavstva je torej nazadovala. Zmanjšane pa so bile tudi plače nameštencev, da je tudi njih kupna moč padla. Kako je s pridobitnimi sloji, pa dokazuje statistika Zbornice za TOI, ki konstatira za prvih 9 mesecev letošnjega leta zmanjšanje števila trgovinskih in obrtniških obratov za več kot 1000. Kupna moč prebivalstva je torej padla na vsej črti in zato je moral tudi nazadovati promet in trgovina. Čim manjši promet, tem manjši pa tudi dobiček. Kje je torej podlaga za optimizem davčne uprave, zlasti še, ko se je položaj poslabšal tudi v izvozu trgovini. Trgovina z lesom, najvažnejša naša izvozna trgovina, je v polnem zastoj, trgovina s sadjem pa nam je mesto pričakovanih milijonov dobička prinesla milijonske izgube.

Vseeno bi se moglo stanje trgovine popraviti, če bi se zmanjšala njej naložena javna bremena in če bi se odpravile one ovire, ki najbolj škodujejo trgovini. Pa niti v tem pogledu ni viden noben razlog za zboljšanje. Da se javna bremena niso niti najmanj znižala, temveč celo povečala, ve davčna uprava sama najbolje. Zato o tem ni treba nobene besede več.

Preostaja torej še edino upanje za optimizem, da so padle one ovire, ki zadržujejo razvoj trgovine. Da naštejemo nekatere od njih: konkurenca nabavljajnih zadržkov, konzumov in tvorniških prodajalen, prodaja blaga po potnikih po hišah, karteli, pomanjkanje kreditov in zastoj na denarnem trgu, visoke obresti itd. Žalibog moramo konstatirati, da tudi ena teh ovir ni padla, da vse še obstoje prav tako, kakor so obstojale in da so se nekatere še celo povečale. Tako n. pr. se konkurenca tvorniških prodajalnic kar neprestano veča, da vsa trgovina od tega vedno bolj trpi.

Kje ostaja torej samo še sled za upravičenost optimizma davčne uprave!

Kupna moč prebivalstva je padla, denarni trg ne funkcionira, kredit je predrag in nezadosten, konkurenca pa raste. Kako naj na podlagi teh dejstev naraste zaslužek trgovca, je uganka, ki je nihče ne reši.

Če pa kljub temu davčna uprava trgovcu kar dekretira višji dohodek, potem je pač tudi njena dolžnost, da omogoči trgovcu, da tudi v resnici več zasluži. Davčna uprava bi morala postati zaveznik trgovca pri iskanju dohodkov in marsikaj bi v tem pogledu davčna uprava tudi mogla storiti. Če n. pr. davčna uprava pričakuje, da ji plača samostojen trgovec neprimerne večje dohodke kot nabavljajna zadruga, potem naj da trgovcu te privilegije, ki jih ima nabavljajna zadruga. Naj finančna uprava podpira tistega, od katerega nekaj ima, ne pa tistega, od katerega nič nima. Če hoče finančna uprava, da zasluži trgovec denar za davke, potem mora tudi upoštevati njegove zahteve, ki so pogoji trgovčevega zaslužka. Naj potem tudi ob-

dači prodajalne tvornice v prav tej meri ko samostojne trgovine, ne pa da dovoljuje tvorniškim prodajalnam davčne privilegije na škodo trgovstva. In tako je glede vseh drugih ovir trgovine.

Če hoče davčna uprava, da trgovec več plača davkov, potem mu mora tudi dati možnost večjega zaslužka. Pokazali smo tudi par primerov, ko davčna, oziroma finančna uprava more to storiti. Naj zato to tudi stori! Ali — ali! Ali več zaslužka in več davkov, ali pa manj zaslužka in manj davkov! Drugače ni mogoče in to mora spoznati tudi davčna uprava! Pri manjšem zaslužku pa trikratno višje plačevanje davkov ne more imeti druge posledice, ko konec trgovine! Kdo pa bo potem plačeval davke!

Samo napredek davkoplačevalca je v korist davčne uprave in zato naj ta tudi nekaj stori za davkoplačevalca. Tudi najboljša krava ne da mleka, če nima zadostne hrane. Te resnice ne more zanikati niti davčna uprava. Zato pa: ali — ali! Ali več možnosti zaslužka ali pa manj davkov!

Razsodba upravnega sodišča

Delavci ne plačujejo 1 odstotnega izrednega prispevka

Z letošnjim finančnim zakonom je bil uveden 1% izredni prispevek za vse obvezance uslužbenskega davka. Izrečno pa pravi zakon, da so od tega prispevka oproščeni delavci in dninarji, hišna služinčad, orožniki, graničarji, podoficirji in staro-upokojenci.

Besedilo zakona je jasno, da ne more biti bolj in nobenega dvoma ni bilo in ni, da so delavci in dninarji tega izrednega prispevka oproščeni. Naša davčna uprava pa je seveda drugega mnenja in lepega dne je izšlo »pojasnilo« davčnega oddelka pri finančnem ministrstvu, da je razumeti zakon tako, da so oproščeni od izrednega prispevka le na hitro roko najeti delavci in dninarji, ki ne plačujejo uslužbenskega davka. Po zakonu jasna in evidentna določba je postala po »pojasnilu« davčnega oddelka nakrat nejasna. Vse gospodarske organizacije so sicer »pojasnilu« davčnega oddelka ugovarjale in tudi opozarjale, da je v absolutnem nasprotju z zakonom.

Pa vsi ti ugovori so bili zaman, ker se je pri nas menda že udomačila navada, da se s »pojasnilu«, raznimi pravilniki in navodili kratkoma zakonska določila zasukajo tako, da ustrezajo željam nekaterih gospodov pri davčni upravi. Kar na temem se na ta način razširja zakon, povečujejo davčna bremena, da ljudem končno ne preostaja nič drugega, ko da se zatekajo na sodišča na pomoč.

Tako se je zgodilo tudi zaradi pobiranja 1% izrednega prispevka od delavstva. Bila je vložena tožba na upravno sodišče v Celju in to je pritožbi v polnem obsegu ustreglo. Upravno sodišče pravi v svoji razsodbi med drugim to-le:

»Že po načelu, izraženem v prvem stavku t. 4. § 16. finančnega zakona za 1934-35 (da plačujejo izredni prispevek le zavezanci uslužbenskega davka) niso zavezani

k izrednemu prispevku ne kvalificirani delavci, dninarji, najeti na hitro roko, ker sploh niso zavezani uslužbenskemu davku. Zato določila, da izrednega prispevka ne plačujejo delavci in dninarji, ni mogoče razumeti v tem smislu, da so tega prispevka oproščeni samo oni delavci in dninarji, ki so ne kvalificirani in na hitro roko najeti za posej ob izrednih in nujnih javnih potrebah, kajti ob taki interpretaciji bi bilo določilo, da so izrednega prispevka oproščeni delavci in dninarji, popolnoma odveč. Zaradi tega se mora pojem »delavci in dninarji« interpretirati le s splošnega narodno gospodarskega stališča.

Tako je stvar s tem dognana in »pojasnilo« davčnega oddelka se je izkazalo kot napačno. Mislimo pa, da s tem stvar s »pojasnilom« še ne bi smela biti končana, temveč da bi bilo treba poklicati na odgovornost onega, ki je zagrešil to samolastno »pojasnilo«. Kajti ni vseeno za avtoriteto države, če se izdajajo »pojasnila«, ki pred sodiščem ne vzdržijo. Ni pa tudi vseeno za gospodarske ljudi, če imajo zaradi neutemeljenih »pojasnil« stroške in pota. Treba je enkrat sankcionirati načelo, da je kvalifikacija uradništva odvisna tudi od tega, koliko pritožb na sodišče je zaradi njegovih odločb. Kajti ljudje se ne pritožujejo iz kaprice, temveč le prisiljeni, saj je vsaka pritožba zvezana s stroški in izgubo časa.

Pri tej priliki bi spomnili le na to, kako je bilo pred vojno, ko so se odmerjali davki. Tudi takrat niso bili ljudje rožnate volje, ko so izvedeli, koliko morajo plačati. Kljub temu pa proti odmeri ni bilo skoraj nikdar nobene pritožbe. To dejstvo priča o dobrem delu nekdanje davčne uprave in želeli bi bilo, da bi tudi sedaj pomanjkanje vseh pritožb govorilo o enaki kvaliteti dela sedanje davčne uprave. Menda ni to preveč zahtevano!

Za decentralizacijo social. zavarovanja

V beograjski »Štampi« je izšel te dni članek, v katerem se njegov avtor toplo zavzema za ustanovitev edinstvene organizacije za bolezensko zavarovanje zasebnih nameštencev. Kakor so premise, na katerih je članek postavil svoj članek, v glavnem pravilne, tako pa so popolnoma zgrešeni njegovi zaključki.

Pravilno namreč je, če članek kritizira delo SUZORA in če je tudi nezadovoljen z zagrebškim »Merkurjem«, ker je pač stara resnica, da delovanje obeh teh institucij že davno ne zadovoljuje zavarovancev. Enako je res, da imajo Merkurjevi zavarovanci izven Zagreba mnogo manj dobička od zavarovanja, kakor pa oni, ki živijo v Zagrebu. In če članek spominja na ne-

prestani boj, ki vlada v »Merkurju«, če je nezadovoljen s prevelikimi režijskimi stroški, če graja, da se zavarovancem mnogo premalo nudi, kdo ne bi podpisal teh njegovih trditve.

Prav tako nedvomno pa je tudi, da mora vsak razsoden človek kar obstrmeti, kadar članek na podlagi svojih prejšnjih ugotovitev pride do naslednjega predloga, ko pravi:

»Po našem mnenju je samo en izhod, da se uvede edinstveno in obvezno zavarovanje za vse zasebne nameščenice in da se temu edinstvenemu zavodu izroči vse premoženje zasebnih bolniških blagajin, prepuščajoč družtvom, da bodo še naprej društva za kar hočejo biti, samo ne za bo-

lezensko zavarovanje, kajti dejansko to niso niti danes in pod to firmo samo pobirajo davek od dobrohotnih zasebnih nameštencev. Zbirajo težke milijone, od katerih pa zasebni nameščenici nič nimajo...« Na ta način misli članekar z združenjem 100.000 zasebnih nameštencev v edinstvenem zavarovalnem zavodu zbrati takšno silo, da bi dobivali zasebni nameščenici s samo po zakonu določenimi zavarovalnimi prispevki prvovrstno bolezensko zaščito.

Članekar je tu v svoji vnemi prežl kar najvažnejša dejstva. Predvsem je pozabil, da imamo v državi dve zasebni zavarovalni instituciji, proti delovanju katerih ni nobene pritožbe in katerih članstvo zato tudi brez vsake reklame stalno raste. Notorično pa je nadalje, da bi ti dve instituciji nudili svojemu članstvu še znatno več, če bi smeli in če ne bi bili primorani, da krijeta deficite Suzora. Ti dve instituciji sta Trgovsko in bolniško društvo v Ljubljani ter Trgovačka omladina v Beogradu. Če bi bili obe organizaciji čisto avtonomni, da bi bili od Suzora čisto neodvisni, bi mogli še uspešneje in še ceneje opravljati svojo funkcijo. Ni treba storiti torej nič drugega, ko bolezensko zavarovanje popolnoma decentralizirati, pa je doseženo to, kar želi članekar. Zakaj torej segati v daljavo, če je rešitev tako blizu!

Moti se članekar, če misli, da je uspeh vsakega zavarovanja odvisen le od števila članstva. Stare bolniške blagajne so dobro funkcionirale, pa čeprav njih članstvo ni bilo veliko, ker so bili zato tudi režijski stroški majhni. S centralizacijo bolniškega zavarovanja so stroški sunkoma narasli in vse zavarovanje se je birokratiziralo, v čemer je tudi zadnji vzrok za vse neugodne pojave v zavarovanju, ki jih omenja članekar. In tega ni mogoče pri edinstveni organizaciji niti preprečiti, ker so v vsaki pokrajini razmere drugačne, ker rastejo posebni izdatki za kontrolo, za volitve i. t. d., ki jih na eno pokrajino omejeni zavarovalni zavod nima.

Samo zato, ker se je bolezensko zavarovanje centraliziralo, je prišlo do vseh teh napak, ki jih članekar v »Štampi« omenja. Z odpravo centralizacije pa bodo te napake tudi odpadle. Če hoče zato članekar doseči resnično zboljšanje za bolezensko zavarovanje zasebnih nameštencev, potem obstoji le eno sredstvo, da se z gospodarskimi organizacijami Slovenije vred odloči za decentralizacijo socialnega zavarovanja. Samo v tem je rešitev.

Ruždi bej o okrepitvi gospodarskih stikov med balkanskimi državami

Na poti v Beograd in Zenevo se je ustavil turški zunanji minister Tefik Ruždi bej v Sofiji, kjer se je precej časa razgovarjal z bolgarskimi novinarji. Poročal je o zelo ugodnem poteku konference v Ankari, na kateri se je razpravljalo o Bolgarski, kakor da bi bila že članica Balkanske zveze. Vprašan o gospodarskih stikih balkanskih držav, je odgovoril Ruždi bej naslednje:

»Naše gospodarske zveze z balkanskimi državami so dobre. Z Grško se razvijajo zadovoljivo. Da bi se še bolj okrepile, se ustanavlja mešana komisija, ki bo v kratkem začela sedati v Ankari. Ta komisija se bo bavila z nekaterimi konkretnimi vprašanji, kakor o zamenjavi blaga med Turčijo in Grško ter izvozom nekaterih produktov, kakor so tobak, suho grozdje itd. Predvideva se ustanovitev zasebne ustanove za tobak, ki bo delala z zelo znatnim kapitalom. K udeležbi pri tej ustanovi bo gotovo povabljeni tudi Bolgarska.

Prav tako se misli na razvoj gospodarskih odnošajev med državami Balkanskega sporazuma. V ta namen se je ustanovila posebna komisija, ki bo najprej do konca maja 1935 sedela v Atenah z nalogo, da pripravi vse načrte in projekte. Upamo, da pridemo na ta način do delne carinske unije.

Pogoj gospodarske osamosvojitve so dobera razvita obrtniška podjetja

Zgodovina uči, da se je industrija razvila le tam, kjer se je mogla nasloniti na krepko razvita obrtna podjetja. Kajti edino iz obrta dobiva industrija njej potrebno kvalificirano osebje, edino v krajih z razvitim obrtom pa ima industrija tudi vse druge pogoje za obstoj. Industrija, ki se more nasloniti na že obstoječa dobro razvita obrtniška podjetja, se kmalu udomači in postane čisto domača, pa čeprav bi jo ustvaril tudi čisto tuji kapital. Če pa nastane nova tvornica na ozemlju, kjer ni bilo nobenega razvitega obrta, tedaj si mora tvornica nujno pomagati s tujimi strokovnimi močmi in za domačega človeka ostaja le najbolj navadno ročno delo. V tem primeru ni tvornica res domače podjetje niti če bi bila ustanovljena z domačim kapitalom, ker po sili razmer bo dejanski upravitelj tvornice edinole tujec. V Sloveniji imamo za vse to dovolj dokazov, da ni treba resničnosti tega še dalje dokazovati.

Zato je vedno bil in je pogoj gospodarske osamosvojitve krepko razvit obrt. Danes je gospodarska osamosvojitve cilj nas vseh, danes so na dnevnem redu akcije, ki naj omogočijo našo gospodarsko osamosvojitve. Treba je takoj reči z vsem poudarkom, da bodo vse te akcije brez pravega uspeha, če ne bodo predvsem skrbne za napredek obrta. Ne more biti niti govora o kakšni resnični gospodarski osamosvojitvi, dokler ni ta za obrt popolnoma uvedena. Šele potem je dana možnost, da se začne osamosvojitve tudi na industrijskem polju.

Razvit obrt pomeni visoko kvalificirano delo. In kljub vsej kapitalni premoči industrije in kljub nizki ceni industrijskih izdelkov je za obrtnika še vedno prostor zaradi njegovega kvalificiranega dela. S tem pa dobiva obrtniški stan za naše gospodarstvo še nov pomen. Ni namreč zadosti, če ustanovimo lastna industrijska podjetja, temveč ta morajo biti tudi na tej stopnji, da morejo z uspehom konkurirati z vsakim tujim izdelkom. Zato se v industriji tudi že kaže tendenca, da se kvaliteta industrijskih izdelkov dvigne in da ni nizka cena glavni in edini adut. Čisto nemogoče pa je doseči boljšo kvaliteto industrijske proizvodnje, če nima industrija delavcev, ki so usposobljeni za takšno kvaliteto delo. Takšne ljudi pa daje le dobro razvit obrt.

Napredek obrta ni zato samo zadeva, ki

bi se tikala edino obrtniškega stanu, temveč je to zadeva vsega naroda, ker je od tega odvisna njegova gospodarska bodočnost. Zato pa tudi obrtniški teden, ki ga priredijo naše obrtniške organizacije v dneh od 1. do 8. decembra, ni samo njihova zadeva, temveč zadeva vseh nas, vsega naroda. Zato moramo tudi vsi delati na to, da bo uspeh obrtniškega tedna čim večji, ker s tem utrjujemo enega fundamentov našega gospodarstva.

Za uspeh obrtniškega tedna pa moramo delati vsi tudi zato, ker je ta teden nujno potreben. Težave, ki jih mora danes premagovati obrtnik, so tako velike, da mora skoraj obupati. Na eni strani nadmočna konkurenca tujih velepodjetij, ko Bafa, Tivar itd., na drugi strani vedno bolj razširjeno šušmarstvo, da najde obrtnik z vedno večjo težavo odjemalcev. Predsodek ljudi, da je samo tuji izdelek dober, padla kupna moč prebivalstva in pomanjkanje vsakega cenene kredita, vse to je vzrok, da pada število obrtnikov leto za letom. Nastaja vedno večja nevarnost, da podleže obrtniški sloj v tem neenakem boju za obstanek. A samo Slovenija šteje še danes 25.000 obrtnikov, to je 25.000 pridobitnih podjetij, ki preživljajo ne le 25.000 rodbin mojstrov, temveč tudi na tisoče pomočnikov in vajencev. Naravnost katastrofa za ves naš narod bi bilo, če bi še teh 25.000 mojstrov moralo preiti v armado brezposelnih.

A ta nevarnost je vedno večja, če ne da javnost vsaj nekaj moralne podpore obrtništvu. Obrtnik mora spoznati, da v svojem težavnem boju ni osamljen, temveč da ga podpira vsa javnost in da se sme na njeno podporo tudi zanesti. In z novo silo bo šel na delo, z novo voljo bo ustvarjal nove vrednote. Eden prvih namenov obrtniškega tedna pa je baš ta, da dvigne obrtnikovo samozavest in da s tem utrdi njegovo odgovornost. Vsa zavedna javnost bo zato tudi ob obrtniškem tednu izkazala obrtnikom svoje simpatije.

Prav gotovo pa vsa gospodarska javnost. Kajti solidarnost veže vse gospodarske stanove v vzajemni pomoči in vzajemnem delu. Zato je obrtniški teden tudi teden gospodarskih stanov, ker mora biti teden solidarnosti vseh naših gospodarskih delavcev. Le v solidarnosti gospodarskih stanov je izhod iz krize in v lepšo bodočnost. In v tem znamenju na delo za uspeh obrtniškega tedna!

Trgovcem-izvoznikom!

Zveza trgovskih združenj Dravske banovine je prejela iz Beograda v pogledu pospeševanja zunanje trgovine po Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine naslednjo objavo o stališču zavoda:

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu je velik del svojega delovanja posvetil spoznavanju inozemskih interesov z našo proizvodnjo in z našimi izvoznimi tridkami.

Zavod stremi za tem, da uvoznike naveže z našimi izvozniki ter tako vpostavi čim večje število poslovnih zvez med našimi in inozemskimi trgovci.

Mnogo inozemskih interesov se obrača na Zavod, naj jim preskrbi poslovne zveze z našo državo. Zavod javlja inozemskim interesentom vedno imena in naslove naših poznanih in zanesljivih izvoznih tridk.

V poslednjem času pa to pospeševalno delo Zavoda ovira dejstvo, da se večina naših tridk le slabo, ali sploh ne odzovejo vprašanjem, ki jim prihajajo iz inozemstva — na osnovi posredovanja Zavoda. Inozemske tridke potem ugotavljajo, da sploh niso dobile odgovora od našega izvoznika, niti na pismo, niti na brzojavko, ali pa da je bil odgovor nezadosten, ker ne vsebuje niti potrebnih podatkov, niti realne cene. S tem izgubljajo inozemske uvozne tridke interes za poslovanje z našim trgovcem in se potem sploh več ne zanimajo za naše izvozne tridke.

Tako postopanje naših izvoznikov vpliva v inozemstvu slabo na naše trgovske razmere v splošnem in s tem zmanjšuje tudi ugled naše zunanje trgovine.

Pogosto se dogaja tudi, da naše tridke, radi tega, ker bi morale dati negativen odgovor, sploh ne odgovore inozemskim interesentom.

Tak postopek je neprimeren tudi radi tega, ker se nekatere tridke obračajo na

Zavod, da jim preskrbi zveze z inozemskimi kupci. Ko potem Zavod potrebno pokrene, ali napoti tujo tridko, da se neposredno obrne na izvoznika, je jako pogosto, da naša tridka ne da nikakega odgovora, kar povzroča tudi v inozemstvu nepovoljno mnenje o delavnosti Zavoda.

V interesu naših izvoznikov samih je torej, da se ti nedostatki, ki ovirajo ugoden razvoj poslovnih odnosov med našimi izvozniki in inozemskimi uvozniki, odpravijo ter da izvozniki vestno in točno skrbijo za vpostavo poslovnih zvez z zunanji tridkami, če je le nekoliko upanja na uspeh.

Državni gozdovi nerentabilni tudi na Poljskem

Uprava poljskih državnih gozdov, ki je dokaj boljša od naše, je zaključila s 30. septembrom poteklo poslovno leto s čistim dobičkom 187 milijonov zlotov. Ta dobiček ne more zadovoljiti, če se upošteva vrednost in velikost poljskih državnih gozdov. Saj se ti raztezajo na površino 25 tisoč kvadratnih kilometrov in se cenijo na 25 milijard zlotov. V strokovnih krogih so mnenja, da je vzrok neuspeha v tem, ker je uprava neprestano povečevala obrat, pa čeprav je bil položaj na mednarodnem lesnem trgu zelo neugoden. — Ker je imela potem uprava velikanske zaloge, je prodajala les v tujino tudi za slepo ceno. To kaže, da bi bil že potreben mednarodni dogovor, da bi državna uprava prenehala s prodajanjem lesa za vsako ceno. Trgovska načela bi morala veljati tudi za gozdove v državnih upravah. Poleg tega pa so bili tudi upravni stroški na Poljskem preveliki. Vse to je imelo za posledico, da se državni gozdovi na Poljskem niso obrestovali niti po 1 odstotku.

Le domača vina in jedi tudi na banketih

Soproga predsednika Ruzvelta je sporočila, da se bo odslej na slavnostnih koncertih in večerjah pri njej postreglo gostom tudi z vinom. Serviralo pa se bo le belo in samo domače ameriško vino.

Zeleti bi bilo, da bi tudi pri nas sledili primeru soproge predsednika Združenih držav Sev. Amerike in da bi se pri vseh slavnostnih pojedinah postreglo gostom le z domačimi pijačami in domačimi jedmi. Pa tudi vsa naša poslaništva bi se morala strogo ravnati po tem pravilu. In prepričani smo, da bi bili tuji gostje še bolj zadovoljni, kakor pa so sedaj, ker bi bilo to zanje prijetna izprememba. Kakovost vseh naših jedi in pijač pa je tudi tako odlična, da jih moremo mirno ponuditi tudi razvajenim gostom.

Obenem pa bi bila to učinkovita propaganda za naše deželne pridelke in to je tudi glavni namen vsega predloga. Dvignilo pa bi se tudi naše kletarstvo, ker šele z večjim konsumom bi se izplačalo vinogradnikom, da goje tudi najfinejša buteljčna vina. Poleg tega pa bi si tudi nekaj denarja prihranili, ker bi postal izdatek za tuja vina in živila odveč. Narodno-gospodarske prednosti tega predloga so pač tako evidentne, da o njih niti ni treba posebej razpravljati.

Ni pa prezreti niti moralnega učinka takšne propagande domačih jedi in pijač. S tem bi bilo poudarjeno, da spada pridelalec našega človeka tudi na najbolj bogato mizo in trud našega kmetovalca in živinorejca bi dobil priznanje, ki ga zasluži. Le napolnaobraženci se sramujejo domačih stvari, resnični naobraženci pa cenijo domačo stvar bolj od tuje. Primer soproge predsednika Ruzvelta to jasno dokazuje.

Uradni podatki o naši žetvi

Po uradnih podatkih kmetijskega ministristva je znašala letošnja žetev (vse številke v milijonih met. stotov):

pšenice: 18'59 milijonov stotov, za 7'68 manj ko v l. 1933 in za 3'03 manj ko povprečno v l. 1930—1934;

ječmena: 4'08 mil. stotov ali za 0'54 manj ko v l. 1933 in za 0'03 manj ko povprečno v l. 1930—1934;

rži: 1'95, za 0'5 manj ko v l. 1933 in za 0'13 manj ko povprečno v l. 1930—1934;

ovsa: 3'33, za 0'37 manj ko v l. 1933 in za 0'28 več ko povprečno v l. 1930—1934;

napolice: 0'49, za 0'06 manj ko v letu 1933 in za 0'018 več ko povprečno v letih 1930—1934;

koruze: 47'9 milijonov metrskih stotov, za 12'16 milijonov stotov več ko v l. 1933.

Boj proti nelojalni konkurenci

V Berlinu je te dni zborovala Mednarodna liga za pobijanje nelojalne konkurence, kateri pripada v vsej Evropi okoli 10 milijonov trgovcev. Na konferenci se je naglašalo, da spada k sredstvom za odpravo gospodarske krize tudi boj proti nelojalni konkurenci. Zlasti bi bilo treba odpraviti razvado raznih pridaj. Delegati iz posameznih držav so poročali o zakonskih predpisih v njih državah proti dajanju pridaj, vendar pa bi bilo potrebno, da bi se z mednarodnim dogovorom pridaje odpravile. Ni pa smatrati kot pridajo rabat. Nekatere zlorabe, ki se pri rabatu pojavljajo, pa bi bilo treba odpraviti.

»Službeni list«

kr. barske uprave Dravske banovine z dne 17. novembra objavlja med drugim: Uredbo o prepovedi ustanavljanja trgovinskih obratov velikega obsega (veleblagovnic) — Popravek v uredbi o zaščiti kmetov — Pravilnik za izvajanje uredb o zaščiti kmetov — Dopolnitev v pravilniku za hranilno in čekovno službo pri poštah in v navodilih za poslovanje s Poštno hranilnico — Pojasnilo o finansiranju mestnih poglavarstev za čas od 1. I. do 1. IV. 1935. — Izprememba v pravilniku o organizaciji, notranjem delu in vzdrževanju službe v drž. bolnišnicah — Dopolnitev pravilnika za izdajanje ostankov zastav in depozitov Petrograjske zastavne banke in Ruske državne banke — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

»Samouprava«

glasilo Županske zveze, z dne 15. novembra objavlja: Dr. Joža Bohinjec: Pomen delavskega zavarovanja za naše občine — Dr. H. Steska: O organizaciji državne uprave v pokrajini in v okraju — Dr. V. K.: Uredba o občinskih uslužbencih — Iz Županske zveze — Vprašanja in odgovori — Razsodbe upravnega sodišča.

Politične vesti

Francoski beograjski poslanik je poročal zunanjemu ministru Lavalu o korakih, ki jih misli storiti jugoslovanska vlada zaradi marsejskega atentata. Zunanji minister Laval je izjavil, da se bo Francija popolnoma solidarizirala z Jugoslavijo. Enako stališče so zavzele tudi vse države Male antante in Balkanske zveze.

Na prihodnjem zasedanju Društva narodov bo jugoslovanska vlada v dogovoru s Francijo, Malo antanto in Balkansko zvezo izročila posebno noto, v kateri bo zahtevala, da odredi Društvo narodov preiskavo o marsejskem atentatu in o delovanju teroristov v raznih evropskih državah. Noto jugoslovanske vlade bo krepko podprta z dokaznim materialom.

Tevfik Ruždi bej je prispel v Beograd in je ves dan konferiral z Jevtićem. V Beograd pa pride tudi minister Titulescu, ki po beograjskih konferencah odpotuje v Pariz. Vsa ta posvetovanja so v zvezi z akcijo naše države in njenih zaveznic pri Društvu narodov zaradi marsejskega atentata.

Za zasedanje Sveta Društva narodov vlada že sedaj največje zanimanje in je sedaj že gotovo, da pridejo v Ženevo vodilni državniki iz vseh držav.

Glede jugoslovanske note zaradi marsejskega atentata pišejo nekateri francoski listi, da bi bilo z ozirom na običaje v Ženevi mogoče, da bi jugoslovanska vlada vložila svojo noto šele ob koncu zasedanja. Nato bi se izvolil odbor trojice iz nevtralnih držav, ki bi moral za januarsko zasedanje pripraviti svoje poročilo. Na ta način bo Društvo narodov razpravljalo o organizaciji teroristov šele potem, ko bi bilo rešeno posarsko vprašanje.

Preiskava zaradi marsejskega atentata bo kmalu zaključena in sodišče čaka samo še na izročitev soudeležencev. Ko pa se bo pričel proces, tedaj bo tudi prišlo na dan, kdo je ščitil in podpiral atentatorje. Vsi kominikeji iz Budapešte tedaj ne bodo nič pomagali. Resnica bo zmagala.

»Madjarska se boji bodočnosti«, pišejo praški »Narodni listi«. Zaradi odkritij o marsejskem atentatu je Madjarska v tako veliki stiski, kakor še ni bila od podpisa Trianonskega dogovora. Revizionizem je popolnoma pokopan. Vrh tega pa je Madjarska v nevarnosti, da zaide še v gospodarsko izoliranost, kar bi imelo usodne posledice za njeno gospodarstvo.

Socialno demokratski poslanec Payer je na seji budimpeštanskega občinskega sveta, ki je razpravljal o vladnem dekretu, s katerim se odpravlja samouprava Budapešte, zaklical: »Kako se vendar morete v tujini boriti za madjarske pravice naroda, če pa sami izvajate protizakonitosti nad tem narodom v sami Madjarski.«

Sporazum med Italijo in Francijo se počasi približuje svojemu uresničenju. Francija bo dala Italiji znatne koncesije v Afriki in najbrže bo dosežen sporazum tudi v drugih vprašanjih.

Vse sledove raznih taborišč teroristov v Italiji je dala italijanska vlada skrbno zabrisati.

Šušnik je na nekem banketu angleško-ameriških novinarjev izjavil, da sicer avstrijski monarhizem še ni aktualen, da pa je to čisto notranje avstrijsko vprašanje. Kancelar Šušnik se je malo zmotil, ker je habsburško vprašanje tudi zunanje politično vprašanje, kakor se je mogla Avstrija že večkrat prepričati.

»Med Avstrijo in Nemčijo vlada vojno stanje, čeprav nekrvavo«, piše dunajski dopisnik »Times«. V podkrepitve navaja izjavo nemškega notranjega ministra Fricka avstrijskemu poslaniku. Frick je dejal: »Sprejeli smo boj in Vi veste, da vsak boj izvedemo do konca. Tudi to bomo izvedli in čeprav nas boli naše nemško srce. Izjavljam to v popolnem soglasju s Hitlerjem.«

Pot Hitlerjevega zaupnika v Ribbentropa v London je bila brezuspešna, ker se angleški državni sploh niso hoteli razgovorjati na bazi, ki jo je predložil Ribbentrop, da bi namreč Nemčija zopet vstopila v Društvo narodov, če bi ji bila priznana svoboda oboroževanja.

Minister Zsaszar (Jaspar) je vrnil mandat za sestavo belgijske vlade, ker ni mogel sestaviti vlade. Kralj je nato dal mandat za sestavo vlade bivšemu ministru skemu predsedniku Theunisu.

Ameriška vlada je objavila svoj novi pomorski program, ki predvideva za leto 1934/35. zgraditev 24 novih bojnih ladij, od teh 2 veliki križarki po 10.000 ton. Mornariška vojska se bo povečala za 10 tisoč 600 mož.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Po izkazu Narodne banke z dne 8. t. m. se je njeno stanje v prvem tednu novembra izpremenilo tako-le (vse številke v milijonih Din):

Skupna zlata in devizna podloga se je dvignila za 5'6 na 1981'8, devize, ki ne spadajo v podlogo so narasle za 6'1 na 26'2.

Vsota kovane denarja se je pomnožila za 0'6 na 159'4. Vrednostni papirji so se zmanjšali za 3'5 na 15'7, efekti fondov pa so za enako vsoto narasli na 103'3.

Posojila so se skupno zmanjšala za 4'8 na 1836'04, razna aktiva pa so se dvignila za 15'0 na 281'5.

Obtok bankovcev je padel za 32'0 na 4347'9, zato pa so se povečale obveze na pokaz 51'9 na 1231'3. Razna pasiva so narasla za 3'0 na 241'65.

Celotno kritje se je zmanjšalo od 35'54 odstotka na 35'51 odstotka.

Vloge pri bivši Poštni hranilnici na Dunaju

Pripravljalni odbor društva za zaščito interesov vlagateljev bivše Poštna hranilnice na Dunaju, naznanja vsem vlagateljem in lastnikom tekočih računov, ki so se gornjemu odboru prijavili, da je naša Poštna hranilnica že stavila predlog ministrskemu svetu, da reši vprašanje izplačila. Odbor bo pričel sedaj akcijo, da rešitev zadeve pospeši in da doseže čim ugodnejši kurz. Oni, ki so leta 1928/29 svoje terjatve pri Poštni hranilnici prijavili, pa se doslej podpisane odboru še niso prijavili, naj se čimprej prijavijo, da bo moglo društvo dokazati, kako velik je interes prizadetih na skorajšnji in ugodni rešitvi tega vprašanja.

Prijave sprejema za pripravljalni odbor še nadalje društvo žandarmerijskih upokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani.

*

Lesno banko hočejo ustanoviti pri nas nekateri lesni trgovci in industrialci. Banka naj bi finansirala lesni izvoz. Še v tem mesecu bodo zaradi ustanovitve banke v Beogradu imeli sestanek zainteresenti.

Obtok bankovcev Madjarske narodne banke se je po izkazu z dne 7. novembra znižal za eno osminko na 3 in 5 osmink. povečala za 1 milijon pengov. Zakonito kritje je naraslo na 26'4 odstotka.

Po izkazu nemške Državne banke z dne 7. novembra je njena zlata podloga padla za 4'7 na 77'8 milijonov mark, devizna podloga pa se je dvignila za 0'27 na 4'2 mil. mark. Bankovci v obtoku so padli za 171'7 na 3.651'1 milijonov mark. Kritje se je znižalo od 2'26 na 2'24 odstotka.

Zasebni diskont se je na berlinski borzi znižal za eno osminko na 3'625.

Nemško državno sodišče v Lipskem je razsodilo v procesu zaradi 60stotnega posojila Kruppa iz l. 1924, ki je imelo dolarško klavzulo, da je bilo posojilo z dolarško klavzulo zlato posojilo in da je treba obresti in anuitete izplačati na zlati podlagi. Takoj po tej razsodbi so papirji posojil z dolarško klavzulo narasli.

Irska je zaprosila Bazelsko banko za mednarodna plačila, da ji pomaga s strokovnimi nasveti pri ustanovitvi lastne emisijske banke. Banka je prošnji ustregla.

Velik odliv zlata je morala pretrpeti v prejšnjem tednu Francoska banka. Okoli 500 milijonov zlata je odšlo v Ameriko, 100 pa v Anglijo. Vendar pa je ta odliv le začasen in ne pomeni za frank nobene nevarnosti.

BLASNIKOVA »VELIKA PRATIKA« ZA LETO 1935 JE IZŠLA LETOS ŽE DEVETDESETIČ. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratio, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Avstriji, Nemčiji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnikova nasled. v Ljubljani.

TEDEEN LJUBLJANSKI BORZI

Poselno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta, promet Din 4,248.429'25.

V primeri s preteklim borznim tednom, ki je zaključil s skupnim prometom 3.800 tisoč dinarjev, znaša nazadovanje tekočega tedna le 448 tisoč dinarjev. Izmed posameznih deviz je po spodnji razpredelnici najmočnejše porasel promet v Londonu (za 580 tisoč dinarjev) in nekaj manj v Dunaju, katerega je bilo po privatnem kliringu nabavljeno za 218 tisoč dinarjev več, kakor pretekli borzni teden. Razmerje skupnega v poedinah devizah tekom zadnjega in tekočega tedna doseženega prometa je bilo naslednje (vse v tisočih Din):

Amsterdam minul teden 169 (tekoči teden 79), Berlin 1 (6), Budimpešta 90 (—) priv. klir., Bruselj 40 (35), Din. deviza 401 (574) avstr. priv. klir., Dunaj 832 (1050) priv. klir., Curih 37 (78), London 942 (1522) inkl. privatni klir., Newyork 525 (175), Madrid — (45) privatni klir., Montreal 1 (1), Pariz 621 (423), Solun 47 (76) boni, Praga — (18), Trst 33 (159), Stockholm — (7).

Narodna banka je intervenirala v običajnem obsegu in dala na razpolago Amsterdamu za Din 25.000'—, Curiha in Pariza pa po Din 50.000'—.

Na poedinah borznih sestankih so prevladovali zaključki Dunaja in Londona, deloma tudi Pariza in dinarske devize.

Dnevni devizni promet se je od ponedeljka 12. t. m. dalje gibal takole:

12. nov. 1934	Din	803.569'79	Dunaj-London.
13. nov. 1934	Din	1.504.197'49	London-Pariz.
14. nov. 1934	Din	964.224'02	Din-London.
15. nov. 1934	Din	412.573'68	Dunaj.
16. nov. 1934	Din	563.864'27	London-Dunaj.

Največji dnevni promet izkazuje — nalik preteklemu borzn. tednu — torkov borzni sestanek in prav tako najmanjšega četrtkov borzni sestanek, ki pa je vseeno skoraj dosegel pol milijona.

	12. nov. 1934.	16. nov. 1934.	12. nov. 1934.	16. nov. 1934.
	najnižji	najvišji	najnižji	najvišji
Amsterdam	2302'63	2313'99	2305'96	2317'32
Berlin	1365'69	1376'49	1369'03	1379'83
Bruselj	794'96	798'90	795'24	799'18
Curih	1108'35	1113'85	1108'35	1113'85
London	169'53	171'13	169'97	171'57
Newyork	3376'38	3404'59	3386'05	3414'31
Pariz	224'38	225'50	224'77	225'89
Praga	142'12	142'98	142'34	143'20
Trst	290'85	293'25	291'35	293'75

V tem tednu niso devizni tečaji skoro nič oscilirali, ampak obdržali ves teden stalno rastočo tendenco razen Curiha, ki je beležil vseskozi brez izprememb. Od ponedeljka na včeraj so se okrepili devizni tečaji (vse v točkah) Amsterdamu za 3'33, Berlina za 3'34, Bruslja za 0'28, Londona za 0'44, Newyorka za 9'72, Pariza za 0'39, Prage za 0'22 in slednjič Trsta za 0'50.

Avstrijski šiling je bil trgovan v privatnem kliringu tudi ves tekoči teden, in sicer na dosednji bazi Din 8'10—8'20. London je notiral v privatnem kliringu dne 14. t. m. Din 232'20—233'80 in dne 16. t. m. pa Din 231'20—232'80. V ostalih privatnih kliringih tokrat ni bilo notic.

Efektno tržišče

Tendenca bolj stalna.

V tekočem borznem tednu so tečaji državnih papirjev nekoliko vidneje oscilirali, sicer pa obdržali dvigajočo se tendenco. Zaključkov ni bilo.

Industrijski in bančni papirji niso beležili, medtem ko so bile notice državnih vrednot naslednje:

Dne 12. novembra: 7% inv. posojilo 70 povpr., 8% Blair 58—60, 7% Blair 51—52, Seligm. obv. 62—65, Agrarne obv. 38—39, Begl. obv. 53 povpr., Vojna škoda 318—320.

Dne 13. nov. 7% inv. posojilo 70—71, 8% Blair 59—62, 7% Blair 51—52, Seligm. obv. 60—63, Agrarne obv. 40—41, Begl. obv. 53—54, Vojna škoda 322—324.

Dne 14. novembra: 7% inv. pos. 70'50—71, 8% Blair 63—66, 7% Blair 54—56, Seligmanove obv. 66—67, Agrarne obv. 40—41, Begluške obv. 56—57, Vojna škoda 335—340.

Dne 15. novembra: 7% invest. posojilo ponudba 70, 8% Blair 60—63, 7% Blair 52—54, Seligmanove obv. 64—66, Agrarne obv. ponudba 41, Begluške obv. 56—57, Vojna škoda 330—332.

Dne 16. novembra: 7% inv. pos. 70—71, 8% Blair 61—64, 7% Blair 52—53, Seligm. obveznice 62—64, Agrarne obv. 39—40, Begl. obv. 55—56, Vojna škoda 330—333.

Po gornji tabeli je 7% investicijsko posojilo beležilo včeraj neizpremenjeno ko v ponedeljek, oziroma v torek, 8% Blair za 3 točke višje v povpraševanju in 4 točke v ponudbi, 7% Blair za eno točko višje v denarni in blagovni notici, pravtako Agrarne obveznice, dočim so Begluške obv. okrepile svoj denarni in blagovni tečaj za 2 točki, a Vojna škoda za 12 točk v povpraševanju in 13 točk v ponudbi.

Žitno tržišče

Tendenca neizpremenjena mirna.

Cene koroze so ostale neizpremenjene, medtem ko je pšenica popustila za 5, oz. 7½ par pri kg. Na novo notirajo otrobi. Tudi cene moki so popustile.

Zito:

(Cene za 100 kg franko vagon slov. postaja.)

Koruz:	Din	Din
umetno sušena, letine 1934, s kvaliteto garancijo do namembne postaje, franko vagon slovenska postaja, plačilo 30 dni	115'—	117'—
čas primerno suha, zdrava, rešetana, s kvaliteto garancijo do namembne postaje, fco vagon slov. postaja, plačilo 30 dni	107'50	110'—

Pšenica:
bačka, 78 kg, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozna, slov. postaja, plačilo 30 dni 152'— 155'—
bačka, 79 kg, 1% primesi, zdrava, suha, rešetana, mlevska vozna, slov. postaja, plačilo 30 dni 155'— 157'50

Mlevski izdelki:

Moka:
bačka nularica, franko kol. Ljubljana, plačilo v 30 dneh, ekl. 6% prometni davek 230'— 235'—
banatska nularica, franko kol. Ljubljana, plačilo v 30 dneh, ekl. 6% prometni davek 237'50 240'—
slavonska nularica, frc. kol. Ljubljana, plačilo v 30 dneh, ekl. 6% prometni davek 227'50 230'—

Otrobi:
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekl. prometni davek 135'— 140'—
pšenični, drobni v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekl. prometni davek 110'— 115'—

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Ze v 24 urah

Neenoten razvoj na borzrah

V prejšnjem tednu se je zopet pokazala na velikih mednarodnih borzrah neenotna tendenca, ki je bila deloma posledica negotovega političnega položaja. Ugoden potek volitev v USA pa je v Ameriki okrepil tečaje. Gibanje tečajev na velikih mednarodnih borzrah je razvidno iz teh števil:

Koncem 1927	13.	20.	27.	3.	10.
= 100%	oktobra 1934	novembra			
London	78'9	76'8	76'8	76'3	77'3
Pariz	50'6	48'9	48'2	45'9	46'2
Berlin	32'6	32'2	32'2	31'8	31'3
Praga	56'9	56'8	57'6	57'7	57'9
Dunaj	32'6	32'4	33'3	33'3	35'0
Milan	86'6	86'1	87'9	87'8	88'8
Bruselj	23'2	22'5	21'9	21'7	21'2
Amsterdam	30'0	31'9	31'6	31'0	30'5
Stockholm	12'5	12'6	13'1	13'5	13'4
Curih	37'8	37'3	36'7	36'5	36'4
Newyork	54'6	54'5	53'2	53'6	56'3

Mednarodni borzni indeks se je v preteklem tednu dvignil od 44'5 na 44'9%.

Naš pravi domači izdelek!

Konkurz Kmetijske eksportne zadruge

Ena najtemnejših točk v povojnem slovenskem gospodarstvu je poglavje o Kmetijski eksportni zadruzi v Mariboru. Sedaj, ko motrimo potek afere iz primerne časovne distance, se zdi skoraj nerazumljivo, da je v skromnih in treznih slovenskih gospodarskih razmerah nekaj ljudi v razmerno kratkem času iz nič ustvarilo tvorbo, ki je absorbirala milijone ljudskega premoženja. To je bilo mogoče le v izrednih časih, ki jih preživlja naše gospodarstvo, ko so naše preizkušene gospodarske ustanove pritisnjene k tlom, da malodušno ljudstvo izgublja vanje zaupanje. Le na ta način je mogel imeti uspeh apel na človeške instinkte. Le tako je mogla uspeti špekulacija na življenje in smrt.

Afera Kmetijske eksportne zadruge je dovoljno pojasnjena in razčiščena v javnosti. Zanima sedaj le še končni gospodarski efekt poloma, ki se izraža v doganjanjih konkurznega postopanja. Ko se je pričela likvidacija Kmetijske eksportne, se je ugotovilo 17.000 upnikov. Pri konkurzu se jih je prijavilo 4000. Ti so prijavili skupno terjatev za 30 milijonov Din. Seveda so bile zahteve pretirane, ker je večina teh zahtevala tudi izplačilo zavarovalnin. Posledica je bilo 30 velikih procesov, ki so jih upniki vse izgubili. Razen tega še 300 pravn, s katerimi je konkurzni upravitelj tožil dolžnike na izplačilo terjatev. Namesto 30 milijonov je priznalo sodišče upnikom na terjatvah 2.550.000 Din.

V konkurzni masi zadruge je hiša na Aleksandrovi cesti, tiskarna v Gregorčičevi ulici, razen tega raznovrsten pisarniški inventar ter okoli 900.000 Din terjatev. Hiša na Aleksandrovi cesti je prodana tvrdki Pinter & Lenard za 860.000 Din, tiskarna v Gregorčičevi tiskarnarju Strašniku za 220.000 Din, od terjatev pa se je dalo izterjati samo okoli 100.000 Din. Skupni iznos vnovčene mase znaša 1.900.000 Din.

Upnikom I. in II. razreda (davki in terjatve iz službenega razmerja) se je priznalo 100% terjatev, upnikom III. razreda pa 43%. Osnutek razdelitve pa se mora še odobriti na posebnem sestanku upnikov, ki bo dne 3. decembra pri mariborskem okrožnem sodišču.

Trije vodilni funkcionarji Kmetijske eksportne zadruge Kenda, Krištofič in Žunkovič so oškodovali zavod za 900.000 Din. Škoda, ki so jo pa napravili s svojim poslovanjem na narodnem premoženju, pa se ceni na okroglo 9 milijonov Din.

Izdelovanje in trgovino z orožjem je treba kontrolirati

Ameriška vlada se je začela pogajati z vsemi velikimi državami, ki izdelujejo orožje, da bi smele tvornice z orožjem izdelovati orožje le proti naročilu kakšne države. Tudi izvoz in prodaja orožja in municije bi bil v bodoče dovoljen samo proti posebnemu dovoljenju vlad. Vsaka prodaja orožja in vojnega materiala pa bi se morala prijaviti Društvu narodov, ki bi vsako leto izdajalo poročila o prodaji orožja in vojnega materiala.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pitje za Vaše Vate in otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Iz trgovinskega registra

Vpisale so se nastopne tvrdke:

Opeka, družba z o. z. v Ljubljani. Obratni predmet med drugim: Obratovanje tvornice, ustanovitev, pridobitev, zakup in zakupodaja tvorniških opekarn. Osnovna glavica v višini 200.000 Din je vplačana v gotovini. Poslovodje: Karel Dermastia, profesor; dr. Kržan, ravnatelj; Ivan Petelin, uradnik in Karl Polc, stavbenik, vsi v Ljubljani. Družbo zastopata po dva poslovodji kolektivno, od katerih pa mora eden vedno biti ali prof. Dermastia ali dr. Kržan.

R. & Z. Pajk, Ljubljana. Izdelovanje moškega perila, ovratnikov in samoveznic. Javna trgovska družba. Družabniki: Rudolf Pajk, trgovec in Zlata Pajk, njegova žena, oba v Ljubljani. Družbo zastopata oba družabnika samostojno.

Jakob Kunter, trgovina z domačim in južnim sadjem ter deželni pridelki na veliko ter eksportom, Maribor. Imetnik Jakob Kunter, trgovec v Mariboru.

Meuz Alfonz, trgovina z mešanim blagom, Maribor, Aleksandrova cesta. Imetnik Alfonz Meuz.

Vpisale so se te izpremembe pri nastopnih tvrdkah:

Tovarna dežnikov, d. d. Dolnja Lendava. Izpremenil, oz. dopolnil se je § 3. družbenih pravil.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov Josip Vidmar, Ljubljana. Besedilo odslej: Prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic, Josip Vidmar.

M. Soklič, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana. Pred Konjušnico. Izbrise se zaradi smrti dosedanjega lastnika Mateja Sokliča, vpiše pa novi lastnik Alojzij Soklič, hišni posestnik v Ljubljani.

Standard, družba z o. z., prodaja izdelkov tovarni Carl Pollak, Ljubljana. Izbrise se zaznamba prisilne uprave podjetja, uvedena s sklepom sreskega sodišča v Ljubljani.

Sladin, družba z o. z., Mala vas pri Ježici. Vplačan je ostanek 15.000 Din, da znaša vplačana osnovna glavica 35.000 Din. Izbrise se poslovodja Maks Eršter, vpiše pa kot poslovodja gospa Ana Stuchly, sedaj na Ježici.

Franc Lepoša, družba z o. z. Maribor. Osnovna glavica se je znižala od Din 298 tisoč na Din 164.882/37.

Motoroil, družba z o. z. za razpečavanje mineralnega olja v Mariboru. Prokura se je podelila Josipu Romihu, prokuristu tvrdke.

Prodajno društvo proizvodov tvornice Zlatorog, družba z o. z. Maribor. Družbina pogodba se je izpremenila v členih 5. in 8. Vpiše se nov poslovodja Lettner Ivan Georg, veleindustrialec v Mariboru. Vsak poslovodja zastopa družbo samostojno.

Videmšek Josip, trgovina s sadjem na debelo in eksport sadja, Maribor. Izbrise se dosedanjega imetnika Josipa Videmška, zaradi smrti, vpiše pa se sedanja imetnica Videmšek Lidija, trgovka s sadjem v Mariboru.

Izbrisala se je nastopna tvrdka: Wilhelm Badl, trgovina z usnjem, Maribor — zaradi prestanka obrata.

Veletgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte ceniki!

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju mizarja Franceta Berganta v Dravljah. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik Jože Javornik, revizor v Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave dne 14. decembra ob 9. Rok za oglasitev do 10. decembra.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju trgovca Antona Sinkovca v Celju. Poravnalni sodnik dr. Mak, poravnalni upravnik odvetnik dr. Ogrizek. Narok za sklepanje poravnave dne 27. decembra ob 10. Rok za oglasitev do 22. decembra.

Končano je poravnalno postopanje reg. tvrdke T. Mencinger v Ljubljani. Prav tako je končano poravnalno postopanje trgovca Franceta Urana v Ljubljani.

Zunanja trgovina

Českoslovaška žitna družba je sklenila s Prizadom pogodbo za nakup nadaljnjih 4000 vagonov pšenice. Doslej je nakupila v Jugoslaviji 10.000 vagonov pšenice.

Francoski trgovinski minister Maršand (Marchendeau) odpotuje koncem tega meseca v Moskvo, ker je zaradi vladne

krize odpadlo potovanje bivšega trgovinskega ministra Lamureja.

Nemški gospodarski minister je prepovedal vsak nakup ameriških avtomobilov. Vest je Amerikance zelo raztogotila in mnogi predlagajo, da se pretrga z Nemčijo sploh vse trgovinske zveze.

Zastopniki avstrijske industrije zahtevajo od vlade, da prepove uvoz še nekaterih industrijskih izdelkov.

Poljska je v oktobru izvozila blaga za 914, uvozila pa za 713 milijonov zlotov.

Nemška pasivnost v nemško-francoskem kliringu je narasla že na 200 milijonov frankov.

Doma in po svetu

Notranje ministrstvo v Beogradu je prepovedalo uvoz in razširjanje vseh tujih madjarskih listov, knjig in časopisov. Prav tako!

Aretirani atentatorji so izjavili preiskovalnemu sodniku, da si sami ne bodo izbrali zagovornikov, ker bo te že določila njih organizacija. Ker pa organizacija naravno tega ni storila, je sodišče imenovalo ex offo tri zagovornike.

Francija zahteva tudi izročitev dr. Jeliča, ki je iz Berlina pobegnil najprej v Ameriko, nato pa v Italijo. V berlinskem arhivu teroristov so našli prosto karto, ki jo je dal dr. Jeliču tržaški Lloyd.

Identiteta »lepe Slovanke« je baje že ugotovljena. Je žena nekega terorista, a se njeno ime v interesu preiskave še ne objavi. Ni pa slovanskega rodu.

V ministrstvu za socialno politiko je začela zasediti komisija za izpremembo sedanjega invalidskega zakona.

3 in pol kg težak lestenec, izredno lepo filigransko delo so izdelali zlatarski mojstri v Prizrenu in ga poklonili na grob Kralja-Mučenika.

Zagreb dobi dve novi gimnazijski soplej, ki bosta veljali 16 milijonov Din.

Letošnja tobačna žetev v Primorski bahovini je odlična tako po kakovosti kot po količini. Žetev cenijo na 210 vagonov, od katerih odpade 180 na Hercegovino.

Panevropska gospodarska konferenca bo od 22. do 24. novembra na Dunaju. Na dnevnem redu so ta vprašanja: denarna veljava, kredit, trgovinska politika, promet, kolonialna in populacijska vprašanja, socialna politika in izenačenje prava.

Ameriška vlada je izjavila, da ne namerava niti najmanje izpremeniti svojega stališča glede vojnih dolgov. Opozarja zato vse države dolžnice, da zapade dne 15. decembra rok njihovega plačila.

19 milijard cigaret so letos pokadili v Nemčiji. Kje ste statističarji, da se zgrazate, koliko denarja je šlo v zrak?

Vse tuje besede bodo pogladi iz turškega jezika. Kemal paša je v ta namen imenoval posebno državno komisijo.

Dobave-licitacije

Dne 20. novembra bo pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 10.000 kg masti, 1600 kg kave, 900 kg kavinih konzerv, 2000 kg praznega ječmena, 600 kg paprike, 3500 kilogramov kisa in 260 kg čaja. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 20. novembra ponudbe o dobavi varnostnega materiala, 900 gorilcev za olje in 2000 m stenja.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 26. novembra ponudbe o dobavi 120 m nepremočljivega impregniranega blaga. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Dne 30. novembra bo pri Komandi Vrbaske divizijske oblasti v Banja Luki licitacija za dobavo 40.000 kg svinjske masti. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Prodaja podkev. Dne 30. novembra bo pri savskem ubojnem slagalistu v Zagrebu ustna licitacija za prodajo starih podkev. (Pogoji so na vpogled pri istem skladišču, Kršnjavog ulica br. 15)

Prodaja tračnic. Šumski odbor upravnih opština Čerevič sprejema do 30. novembra ponudbe o prodaji 70.000 kg starih tračnic.

Zagrebski tedenski sejem

Zaradi ugodnega vremena je bil zadnji tedenski sejem zelo dobro obiskan. Kupčija z živino je bila živahna, zlasti so se zahtevale boljše vrste živine. Cené pa so ostale kljub temu večinoma neizpremenjene.

Dogon: 21 bikov, 375 krav, 25 junice, 311 volov, 37 juncev, 163 telet, 722 konj in žrebet, 817 prešičev in 631 pujskov.

Cene: biki po 3'25 do 3'80, za klanje po 2'80 do 3'50, junice za klanje po 3'25 do 4 Din za kg, junice za rejo po 800 do 900 Din za žival, voli I. vrste po 4'50 do 5, II. vrste po 3'50 do 4, bosanski po 2'75 do 3, živa teleta po 6 do 7, zaklana po 8 do 9, pitane svinje po 7'80 do 8, nepitane po 5'25 do 6, zaklani prešiči po 10'50 do 11, pujski po 60 do 90 žival, lahki konji po 4 do 5 tisoč Din par, srednji po 5 do 6 in težji po 6 do 7 tisoč Din za par, žrebeta lahka po 1000 do 1500, srednja po 1500 do 2000 za grlo, konji za klanje po 1'25 do 1'50 za kg žive teže.

Detelja po 45 do 55, otava po 45 do 50, seno po 35 do 40, slama za steljo po 30 do 32 Din za sto kilogramov. Krompir po 0'45 do 0'60, zelje po 0'30 do 0'55 in repa po 0'20 do 0'25 Din za kg.

Mariborski trg

Na trg z dne 13. nov. je bilo prignanih 17 konj, 17 bikov, 110 volov, 565 krav in 18 telet, skupaj 727 glav.

Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3— do Din 3'75, poldebili voli 2'50 do 2'75, plemenski voli 3— do 3'75, biki za klanje 3— do 3'75, klavne krave debele 2— do 3'50, plemenske krave 2— do 2'25, krave za klobasarje 1'50 do 1'75, molzne krave 2'50 do 3—, breje krave 2'50 do 3—, mlada živina 3— do 3'50, teleta 4'50 do 5—. Prodanih je bilo 321 živali. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II. vrste 6—8; meso od bikov, krav, telic 5—6, telečje meso I. vrste 10—12, II. vrste 5—7; svinjsko meso sveže 10—15.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 18. nov.: 7.00: Telovadba (Pustišek Drago) — 7.30: Resna glasba na ploščah — 8.00: Poročila — 8.15: Klavir, štiroročno (gdčni Šaplja in Mucha) — 8.45: Plošče — 9.00: Versko predavanje (p. Valerian Učak) — 9.15: Prenos iz franč. cerkve — 9.45: Plošče — 10.00: O zakonu o zaščiti delavcev (Delavska zbornica) — 10.20: Plošče — 10.40: Resne samospeve poje gdč. Nuša Kristanova, vmes Radijski orkester — 11.40: Mladinska ura (ga. Cirila Škerlj-Medvedova) — 12.00: Cas, Radijski orkester — 16.00: O perutinarstvu (ing. Wenko Boris) — 16.30: »Pri Hrastovih«, drama (Meško) — 20.00: Nac. ura: Narodna Odbrana — 20.25: Jedilni list, program za ponedeljek — 20.30: Orgelski koncert prof. Schuschnigga iz Celovca — 21.30: Cas, poročila — 21.50: Radijski orkester.

Ponedeljek, dne 19. nov.: 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00: Cas, plošče — 18.00: Zoroke in poroke Slavonce (Hubert Marjanovič) — 18.20: Radijski orkester — 18.40: Slovensčina (dr. Kolarič) — 19.10: Nac. ura: Naša narodna prosveta — 19.35: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 19.55: Jedilni list, program za torek — 20.00: Prenos opere iz Zagreba. V odmoru: Cas in poročila.

Torek, dne 20. nov.: 11.00: Šolska ura: O mladinski glasbi (prof. E. Adamič) — 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00: Cas, plošče — 18.00: Gospodinska ura: Poročilo o mednar. kongresu v Berlinu za gospod. pouk (ga. Zemljanova) — 18.20: Otroška ura (gdč. Manca Komanova) — 18.40: Nemščina (dr. Kolarič) — 19.10: Nac. ura: Fran Miklošič (spisal rektor univerze g. Ramovš) — 19.35: Plošče — 19.50: Jedilni list, program za sredo — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Cas, poročila, plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 17. novembra: Bratje Karamazovi. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, dne 18. novembra ob 11.: Snegulčica. Otroška predstava. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, dne 18. novembra ob 15.: Hlapci. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, dne 18. novembra ob 20.: Glem-bajevi. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 17. novembra: Hovanščina. Red B.

Nedelja, dne 18. novembra: Mignon. Premiera. Izven.

Za vse naše vloge in obveze
namti
s vsem premoženjem
in vso davčno močjo
Dravska banovina

KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE

**HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE**

Trgovci! Naročajte blago pri
tvrdkah, katere oglašajo v
„Trgovskem listu“!